

TEN GELEIDE

Inleiding

Het bestuur van de Stichting LOWI heeft in het najaar 2022 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van betrokkenen met de LOWI advisering. Dit onderzoek had tot doel reflectie van buiten te organiseren over de perceptie van de LOWI procedure en de bruikbaarheid van de adviezen. Dit past in het streven van de Stichting en de Adviescommissie naar meervoudige kwaliteitsborging van het adviesproces.

Als opdrachtgever voor het rapport “Het LOWI ervaren” van Pro Facto gaat onze dank uit naar de onderzoekers en de begeleidingscommissie, de anonieme oud-partijen, CWI-leden en vertegenwoordigers van instellingsbesturen die met de onderzoekers van Pro Facto hebben willen spreken in het kader van dit onderzoek. We danken ook het secretariaat van het LOWI voor de praktische ondersteuning bij het uitvoeren van het onderzoek.

De Adviescommissie LOWI heeft een inhoudelijke reactie op het eindrapport opgesteld.¹ Uit die reactie blijkt dat er uitvoerig en constructief over het rapport is gesproken en dat de adviescommissie lessen trekt uit het rapport. Het bestuur van de Stichting LOWI heeft hier met waardering kennis van genomen en ondersteunt de voorgestelde maatregelen.

In dit begeleidend schrijven reflecteren wij als bestuur op het rapport en zetten wij uiteen op welke wijze het stichtingsbestuur het rapport zal opvolgen.

Positief totaalbeeld

Pro Facto concludeert dat het totaalbeeld van de advisering door de adviescommissie positief is. Ook worden de meeste deelaspecten van de advisering licht positief beoordeeld. De LOWI-adviezen worden over het algemeen opgevolgd door de aangesloten instellingen.

We bezien deze conclusie tegen de achtergrond van het feit dat een wetenschappelijke integriteitsprocedure voor betrokkenen vaak bijzonder ingrijpend is en in potentie zeer schadelijke uitkomsten kan hebben voor wetenschappers. In de meeste gevallen wordt een van de betrokken partijen in het advies bovendien in het ongelijk gesteld. Tegen die achtergrond ervaart het bestuur de conclusie van het rapport als positief. Het bestuur is ook tevreden dat de dossierstudie die Pro Facto zelf heeft verricht positieve resultaten oplevert over leesbaarheid, begrijpelijkheid, motivering en opvolging van adviezen.

Naar aanleiding van de beleving van partijen en aangesloten instellingen zijn er verschillende zinvolle aandachtspunten die uit het rapport naar voren komen voor het bestuur van de Stichting.

---

¹ De voorzitter van Stichting LOWI (dubbelbenoeming in de Adviescommissie LOWI) is niet aanwezig geweest bij de bespreking van het rapport in de adviescommissie en is ook niet betrokken geweest bij de totstandkoming van de reactie van de adviescommissie op het rapport.

Samenstelling adviescommissie

In het rapport worden verschillende opmerkingen gemaakt over de samenstelling van de Adviescommissie LOWI.

Zo wordt in het kader van het al dan niet inschakelen van deskundigen geconstateerd dat momenteel geen van de leden van de adviescommissie in de alfawetenschappen werkzaam is (p. 43). Mede naar aanleiding hiervan, heeft het bestuur inmiddels een lid uit de alfawetenschappen in de adviescommissie benoemd.

In de benoemingsprocedure voor leden van de Adviescommissie LOWI wordt momenteel al rekening gehouden met spreiding van disciplines, gender en geografische spreiding. Naar aanleiding van het rapport zal het bestuur in de toekomst ook meer oog hebben voor spreiding in carrièrefase. Dit naar aanleiding van de opmerking in het rapport dat er een tegenstrijdigheid zit in het reglement dat alleen wetenschappers met een lange ervaring in onderzoek in aanmerking komen en anderzijds dat er een spreiding in carrièrefase moet zijn (p. 15). Waar momenteel één lid afkomstig is van de Jonge Akademie, zouden dat er in de toekomst meer kunnen zijn.

Ten aanzien van de dubbele rol van voorzitter Stichting LOWI in de adviescommissie, hebben we inmiddels aan de Oprichters van het LOWI (KNAW, NWO en UNL) een voorstel gedaan om de balans tussen onafhankelijkheid van het bestuur, en inbreng vanuit de adviescommissie in het bestuur, anders vorm te geven.

Beide voorgaande zaken vereisen een wijziging van de statuten van de Stichting en het LOWI-reglement. Het bestuur zal hierover in gesprek gaan met de adviescommissie en met de Oprichters. Ook zou in het reglement een streeftermijn kunnen worden opgenomen voor de totale duur van de procedure (zie p. 19 en 65) en verduidelijkt kunnen worden wat er met het verslag van de hoorzitting gebeurt (p. 18).

Website

Naar aanleiding van aanbevelingen 1 en 5 (p. 68) over verwachtingenmanagement en disseminatie van LOWI-adviezen zal de zoekfunctie op de website van het LOWI worden verbeterd.

Communicatie met partijen

Het rapport concludeert dat partijen soms een meer 'meedenkende' houding van het secretariaat verlangen. Naar aanleiding van het rapport heeft het bestuur uitgebreid met het secretariaat gesproken over de wijze waarop met partijen wordt gecommuniceerd. De communicatie met partijen is ook onderdeel van de evaluatie van het secretariaat.

Het beeld dat uit de gesprekken naar voren komt is dat het secretariaat toegankelijk is voor partijen en actief streeft naar zo helder mogelijke communicatie. De ervaringen van partijen zoals die in het rapport naar voren komen zijn een aanmoediging om op deze weg voort te gaan en de correspondentie zo helder mogelijk te formuleren.

Het bestuur heeft geconcludeerd dat het secretariaat steeds een zorgvuldige afweging maakt tussen het op weg helpen van partijen enerzijds en het bewaken van de onpartijdige positie van het LOWI anderzijds. Het telefonisch te woord staan van partijen over procedurele vragen kan en gebeurt in de praktijk ook veelvuldig, maar mag niet uitmonden in inhoudelijke advisering. Het vraagt om veel ervaring en prudentie van het secretariaat om te weten op welke vragen wel en niet geantwoord kan worden. Hierbij waakt het secretariaat voor een te formalistische opstelling, maar voorkomt het anderzijds een ongelijke informatiepositie van partijen. Het bestuur heeft er vertrouwen in dat deze afweging steeds zorgvuldig wordt gemaakt. Uit de gesprekken komt ook naar voren dat correspondentie bij twijfel wordt afgestemd met de voorzitter van de adviescommissie. Het bestuur heeft met het oog op transparantie geadviseerd om de inhoud van telefoongesprekken in een e-mail te bevestigen aan partijen.

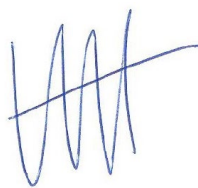
Naar aanleiding van aanbeveling 2 (p. 68) zal naar partijen nog duidelijker worden gecommuniceerd dat zij bij twijfel over de reikwijdte van de geheimhoudingsplicht het beste contact kunnen opnemen met het secretariaat. Vanzelfsprekend is het partijen toegestaan om hun zaak te bespreken met een vertrouwenspersoon of naasten.

Naar aanleiding van aanbevelingen 3 en 4 (p. 68) onderschrijft het stichtingsbestuur het voorstel van de adviescommissie om op de website een lijst met hoorzittingsdata te publiceren en partijen hierop actief te wijzen in de correspondentie, zodat zij daarmee vanaf de start van de procedure al rekening kunnen houden en daarmee de tijdlijn beter inzichtelijk wordt en minder tijd verloren gaat aan verhinderdata van LOWI-leden en partijen.

Stichting LOWI
19 september 2023

Prof. dr. J.G. van Erp

Prof. dr. I. de Beaufort

Prof. dr. P. Hagoort